

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 krt. — kr.
Félévre . . . . . 5 " " "
Negyedévre . . . . . 2 " " "
Egy órára . . . . . 1 " " "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA**
Főmunkatárs: **IFJ. MÓRÍ CZ PÁL**
Kiadók: **HOFFMANN és TÁRSA.**

Hirdetési díj:

Negy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a több sorú hirdetések alkú szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díjmin den külön beiktatásért 30 kr.

Hatvanéves uralkodás.

Irta: **Kossuth Ferencz.**

A világ legnagyobb birodalmának uralkodója e hó 2-én üli meg a »gyémánt-jubileum«-át. Hatvanadik éve lesz, hogy Viktória királynő az angol királyi széket elfoglalta 1837-ben mint tizen-nyolcz éves bájos fiatal leány.

Nem szoktam királyi ünnepélyekről írni: nagy ritkaság az, hogy a ki az emberi szabadság és testvériség légkörében nevékedett, szerencsét kívánhatna azoknak, kik a születés jogánál fogva nemzetek sorsát kezeikben tartják.

A történelem, a kérlelhetlen bírő, melyet nem vakít el a koronák fénye, nem sok uralkodónak nevét jegyezte fel mint áldást azokra nézve, kiket a királyi pálcza vezetett; s bár az emberi felfogások megszűntek olyanok lenni az egyiptomi korszak óta, hogy az uralkodót, a Faraót, halála napján ítélje meg a nép, mely többé nem fél a halottól, most a nép helyett a történelem ítél; s ha nem is a halál napján, de későbbben és mennél későbbben, annál igazságosabban.

Hatvan év hosszú idő; ez idő alatt az élet erős próba; az árnyoldalak a jellemben kidomborodnak s a fénypontok megmutatják, hogy muló káprázatok-e? vagy igazi erénynek tiszta ragyogása.

Anglia most a világ egy ötödrészen

uralkodik; szabadsága nagy, gyarmatai is szabadok, csaknem függetlenek, az emberi nem egy ötödrésze hódolt meg a keresztben csikozott lobogónak, de a hódolás helytelen szó; szabadság van a legtöbb helyen, hol a gyarmat annyira előre haladt, hogy szabad intézményeket önakarattól létesíthet.

És most London utcáin tolongnak a világ minden részéből jövő gyarmati küldöttek, hogy ünnepejjék az agg uralkodót, kinek oly óriási befolyása volt Angolország fejlődésére mint senkinek előtte.

Már mikor trónra lépett, az első nyilvános fellépése rendkívül meglepte az akkori legnagyobb államférfiakat. Sir Robert Peel «elcsodálkozott a fiatal leány-királynő modora és viselkedése felett, melyek a kötelességérzet mélységét a női szerénységgel egyesítve tüntették fel.» Wellington herczeg pedig azt mondá róla ez alkalommal, hogy «ha saját leánya lett volna, sem óhajtotta volna, hogy korrektebbül viselkedjék.» Jellemző a két nagy ember egyenlő elismerésének kifejezése közt a különbség; a tapintatos államférfi, és az «Iron Duke», a vasherczeg, a nagy Napoleon legyőzője különbözőleg dicsérték; de mindkettő dicsért.

Eleget fognak a hírlapok írni Viktória királynő hosszú uralkodásának egyes tényeiről; én erről nem írok, de rámu-

tatok arra, hogy mily hatással lehet az uralkodó erényo a közszellemre, a közerkölcsiségre és ezek az állami életre.

Az angol királynő hatása az angol társadalomra csodálatos volt. Uralkodása alatt lett Anglia a családi élet hazája; a családi erények összpontosítója; az ő uralkodása alatt fejlődött a közvélemény oda, hogy minden kicsapongást a társadalmi felfogás kiküszöböl; az a lelkiismeretesség, a mely conscience money (lelkiismeret pénz) alakjában nyilvánulva milliionokat jövedelmez évenként Angliának, Viktória királynő alatt fejlődött ki; az erénynek mély tisztelete, mely az angol társadalmat áthatja; az emberi érzelmek tiszteletben tartása; az egymás iránti jó indulat és elnézés; ezek mind alatta lettek az angol társadalom jellemvonásai.

Bátran lehet mondani, hogy Viktória királynő átalakította az angol társadalmat az erényesség és a lelkiismeretesség irányában; a mi annál nagyobb-szerű jelenség mennél igazabb, hogy a közszellem, a közlelkiismeret, az erényességről a felfogás sok más országban nagyot hanyatlott a lefolyt hatvan év alatt, vagy e hatvan év lefolyásának egy része alatt.

Viktória királynő nem fegyverrel szerzett hatalmat hazája számára, de a szabadság hódító erejével, az erényesség,

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

A MAGYAR NÓTA.*)

Irta: **Lampérth Géza.**

Zeng a nóta, sir a nóta,
Az édes-bus magyar nóta . . .
Benn a jókedv, benn a bánat,
A mi fakadt, a mi támadt.
Örömnünkben, bunkban itten:
Magyar földben, magyar szivben.

Zeng a nóta, játszi, pajzán,
Magyar lányok dalos ajkán . . .
S a hogy zendül, a mint csendül,
Könny csordul ki a szemből . . .
— Hullj, csak hullj, e drága földre
Édes öröm édes könnye!

Sir a nóta, szomoruan . . .
S a mi benne szomorú van:
Szivem az is által járja
S megindul a könnyem arja . . .
— Hullj, csak hullj e drága földre
Fájó bánat, fájó könyve!

*) Mutatvány a szerzőnek most megjelent kötetéből.

Küzd e nemzet ezer éve,
Beillenék a mesébe
S küzdelmének bére, dija?
Azért vigad most is sirva:
Kevés öröm, tenger bánat
Ez ad szárna at nótájának.

Daloljátok, daloljátok,
Dalos ajkú magyar lányok!
Ha inkább bus, szomorú is.
— Miénk az, ha gyász, ha bu is!
Örökségünk, büszkeségünk,
Szent a magyar nóta nekünk!

Daloljátok, daloljátok
Zeugjen, sirjon a nótátok!
A vidáma hadd viditsón,
Szomoruja hadd busitsón,
Kedvünk tüze hadd lobogjon,
Búbanatunk hadd zokogjon.

Hadd ázzék az arcunk könnyől,
Hullásától lelkünk könnyül,
— Alvó szivünk lángra gyulad . . .
S a köny nyomán, melyet hullat
Honfi-öröm, honfi-bánat:
Szép hazánkra áldás támad!

Obstrukció.

— Budapesti levél. —

Meg mindig történnek csodák. A képviselőházban, a nyári hőség daczára, elég szép számmal gyülekeznek a honatyák és azt lehet mondani, hogy komolyan egyikük sem sajnálja a megjelenést. Nincs is azon mit sajnálni, mert hát az igazi ülés szeszon messze mögötte marad a mostaniaknak érdekesség és elevenség dolgában. Nemesak benn, hanem künn a folyosón is csak úgy pezseg az élet, pattog az élcz, csendül a kaczagás. És ezt mind az obstrukció tevé.

Obstrukció.

Gyönyörűség rája gondolni is. Egész őszintén szólva, az ember nem hisz, nem tud hinni azoknak a mamelukoknak, akik összeborzadnak, mikor ezt a szót hallják. Mert minden izében jóízű és bizonyos vonatkozásokban mulatságos kis csatározás ez. A jó mamelukok csak azt sajnálják, hogy alighanem Erdély, éppen Erdély marad a csatatéren és össze fog dőlni a javaslat rözse-vára, melyben a reakció baglyai laknak s kihuhognak a 16. §. ablakából. Azt mondják, hogy ez a miniszter a legjobb fiu, csak pechje van. Egyikük illusztrálta is az ő malőrjét.

— Ez a Sándor, — szólott — valóságos Péntek.

A körülötte állók tekintete, mint számos

munkásság, erélyesség és lelkiismeretes ség által.

E hódítás nem olyan, melyhez vér tapad; e hódításnak tiszta dicsőségét nem oszthatja el egy vesztett csata, vagy egy szerencsétlen nap; e hódítás erkölcsi fölényt ad, mely a nép vérébe megy át s az egész társadalommal öszszenő. Soha nem volt odaadóbb feleség, gondosabb anya, erényesebb nő, igazságosabb és lelkiismeretesebb uralkodó, ki a népjogot, a népakaratot oly teljes mérvben tiszteletben tartotta volna, mint az a nő, kinek emléke fényesen fogja bevilágítani Angliának történelmét.

Anglia prosperitása soha sem volt oly nagy, társadalma soha oly lelkiismeretes és erényszelő, hatalma soha oly kiterjedt és soha sem érezte oly kevéssé hatalmát.

Azt mondta Viktor Hugó, hogy legyünk igazságosak, még ha királyokról van is szó, legyünk tehát igazságosak az agg uralkodó iránt, ki a legbölcsebb férfi bölcsességét, a legerélyesebb nő érzelmeivel egyesítve, tudta úgy irányítani a rábizott állami élet hajóját, hogy a viharos tengereken, melyek a világ minden részein e hajót csapdosták, ingatlanul állt mindig és az öt világrészről Londonba csődülő minden nyelvű, minden színű külsejű népek az óriási állam dicsőségét mutatják, és a közszeretet szilárd talaján épül fel az emlék, mely köbe, márványba, ércbe vésvé fog éni soká, mikor az ünnepelt már rég nyugodni fog a westminsteri abbazia csipkévé faragott ivboltjai alatt.

Éljen tehát soká az angolok királynője, azon Anglia uralkodója, a mely menedéke a száműzötteknek, bölcsője és védbástyája a közszabadságnak, példányképe az emberi munkásságnak!

kérdőjél szegeződött neki. És ő szolgált mindjárt magyarazattal:

— Ugy történt, hogy több diák kiszökött a kollegiumból és elment lumpolni. Majd széjjel szedték a kore-mát s mikor eltavoztak, egy pár jóféle üveg bort vittek magukkal. Utközben találunk egy szegény szabólegényt.

— Hogy hívnak? — kérde tőle,

A jámbor szepegve feleli:

— Péntek az én becsületes nevem.

A fiúk leittarták s mikor a kollegium felé baktattak vele, elhatározták, hogy csinylt tesznek. Mikor az első diák a kapus ele állott az megkérdezte, hogy hívják, ez azt felelte:

— Hétfő.

A másik azt, hogy:

— Kedd.

A kapus furesállotta a dolgot.

— Hogy hívják? kérdezte a harmadiktól és negyediktől.

— Szerda!

— Csütörtök.

A következőnél már elhagyta a béketerése:

— Hogy hívnak? főrmédt reá.

— Péntek!

Itt már nem szólt semmit, csak fogta a szegényt és rémitően megverte. Pedig ő volt az egyetlen jámbor, aki a többiek rosszaságát az áldozatja.

— Így van Erdélylyel is, magyarázta mameluk, Bánffy Hétfőért, Perczel Keddért. — F e j e r v á r y — Szerdaért, és a többiért ő kap ki. Az igaz, Erdély meg abban ludas, hogy ő a Péntek.

BELFÖLD.

Sima-Pulszky affér. A képviselőház szombati ülésében történt összeszólalkozás következtében Pulszky Ágost még az nap délután elküldötte segédeit Gajári Odón és Molnár Béla orsz. képviselőket Sima Ferenczhez, hogy a nevében provokálják. A segédek azonban nem levélváltáson Simát régi lakásán, a honnan már májusban elköltözött — a ház-mesternél hagyták Sima számára névjegyüket, Ma reggel ériesülve erről S i m a Ferencz megnevezte segédeitől Holló Lajost és Bartók Lajost, a kik, ma déltuán találkoztak Pulszky Ágost segédeivel. A segédek abban állapodtak meg, hogy a párbaj kedden reggel 9 órakor lesz karddal, bandázs nélkül, szuras megengedve, végkimerülésig. A párbaj elhalasztásának oka valószínűleg Simának hoinapra — a képviselőházban bejelentett beszéde. A mai ülés napirendje előtt Sima folytatni fogja szombaton félbeszított beszédét s ugyanakkor a néppárt és az Ugronisták szóvá teszik B e r z e v i c z y Albertnek szombati szabálytalan eljárását, amelylyel Simától előleges rendreutasítása nélkül megvonta a szót, Az Ugronpárti képviselők egyöntelme még azt is hangoztatja, hogy az elnök eljárását a r t ü l é s b e n kell megbíralni.

Szavaló és éneklő leányok.

— Az ev. ref. felsőbb leányiskola évrő ünnepélye. —

— S a j á t t u d ó s í t ó n k t ó l. —

Debreczen, jun. 21.

Van-e a világon kedvesebb tünemény mint az, amelynek fogalmát a czimül irtuk szavak fejezik ki? Hiszen dalra, csicsérgésre termett, a buskomor emberek megvizsgálására született a világra a serdülő leány az ő kedves tréfáival, nótázó, tánczos jókedvével! Meg is telt az ev.ref. felsőbb leányiskola nagy terme tegnap d. e. 11 órára teljesen: ekkora volt kitűzve az iskolának ez idei záró ünnepélye.

A város, az egyház, a tanügy, a közönség jelesei mind megjelentek, hogy gyönyör-

ködjének a kis leányok szavalatában és énekeiben, merthiszen az csakgyönyörűséget okozhat. — Hát a hibák? — kérdezhetté valaki, Istenem, hát van valami bájosabb dolog a világon, mintha egy serdülő leány beszédben, énekekben, vagy bármiben valami hibát ejt? Egy-egy rosszul kiejtett szó, hamisan fogott hang olyan zavarba hozza őket: hogy gyönyörűség nézni. . . . De ha ez is gyönyörűség, mennyivel inkább az, mikor nem ejtenek hibát s a betöltött kötelesség jóleső érzése hatja át keblüket!

S tegnap ezt tapasztalhattuk a maga egész bájában. Mert a hosszú műsornak minden pontja meggyőzött bennünket arról, milyen nagy gondot fordítanak ebben az előkelő iskolában a szépérek fejlesztésére, ami egyedül képesíti majdán a nőket arra, hogy alig lépven ki az iskola falai közül máris mint nagy leányok szerepeljenek. Valóban elismerés illeti az iskola derék tanári karát, férfiakat, és nőket egyaránt a tegnap bemutatott eredményért. Ének, zene, magyar és idegen nyelvű szavalás, mind a kellő preczizitással szerepelt ezeknél a kis leányoknál. . . .

Az ünnepély, melyen megjelentek K i s s Áron püspök, S i m o n f f y Imre kir. tan. polgármester s az ev. ref. egyház főgondnoka, K i s s Albert orsz. képviselő, a leányiskola igazgatótanácsának elnöke, R o n c s i k Lajos városi kultur tanácsnok, E ö t v ö s K. Lajos kir. tanfelügyelő, dr. B a r t h a Béla és dr. N a g y Zsigmond főiskolai tanárok, az intézet tanári kara élén K a l o c s s a Róza és D ó c z y Gedeon igazgatókkal és nagyszámú hölgyközönség.

A program első pontjaként a növendékek énekkara V a r g a József zenetanár zongorakísérete mellett, M a r s c h n e r C h o v á n Tavaszi dalc-át énekelte igen szép összhanggal.

A második pont K i s s I l a a VI. oszt. növendék (K i s s Albert orsz. képviselő leánya) szavalata volt, ki T o m p a Mihálynak »Az én lakásom« cz. bájos költeményét szavalta el kedves modorban és jó előadással.

Harmadiknak német szavalat következett, B. N a g y Erzsébet II. oszt. növendék sza-

És van is. Erdély összezsugorodva ül helyén és mikor a legfájdalmasabb csapások zuhannak rája, mosolyog. Az igaz, hogy savanyuan, de mosolyog, mint a gyermek, kit szülője megver, dacosan fölkapzág, ber sirna szívesen. Egyetlen mulatsága az, hogy papirbó pálcát sodor magának és azzal veri az asztalt, Mintha az tehetné róla, hogy az ellenzék csapásai fájnak neki. Kar, hogy közbe-közbe el nem szólja magát:

— Dá, dá, te csunya asztal, dá.

De ez a papirsodró mulatsága sem zavar-talan. Az ellenzék szinten csinál kis pálcákat és Meszlenyi Lajos már, mikor a kormánypart valamiért helyeselt, fölállott és mint a kormány gúnyos mozdulatokkal ütötte hozzá a áktust, Az ellenzék nem marad ebben egyedül. Jövő hét első napján mindkét iró karzat látogatói hasonló papirbotocskákkal vonulnak be a terembe.

Vajjon akkor elhagyja-e a kegyelmes ur a gyerekes szórakozás, azt nem tudni. Egy bizonyos: szüksége van valamelyes időtöltésre neh gy meglássek rajta, mennyire fájdalmas neki az ellenzéki ostrom.

Hát Bánffynak és társainak sincs rózsákból megvetve az ágyuk. Kapnak azok is bőven, És nekik is meg van a maguk kedvtelése.

Bánffy burnótot szippant. Sokszor sokat de, különös, már nem prüsszög tőle. Alighanem trenirozza az orra idegeit, hogy megállják a helyüket, ha az ellenzék tormát reszel alája.

Perczel papiralakokat csinál. Főszolgabi-

valta Gerocknak »Wie Kaiser Karl Schulvisitation hielt« cz. verset szép hangga elég jó hangsúlyozással, s magyar fülnek ropant kedves vaskos kiejtéssel. Eszünkbe jutott az a jelenet, mikor Ibsen Budapesten járt s Rákosi Jenő német tőszót mondott. Erről a jelenetről egyik előkelő napilap akkor ezt írta: Rákosi Jenő is levetette chauvin-ságát, a német nyelvvel birkozott meg s becsülte terelegyen mondva úgy meggyomrozta, hogy igazi gyönyörűség volt hallgatni. Szóval a derék kis leány minden igyekezete mellett sem tagadta meg igazi debreczeni magyar leány voltát s ez sokkal jobban esett a mi lelkünknek, mintha minden e betűt elnyelt volna a szó végén már ilyen fiatal korában. Zugott is a taps, mikor bevégezte.

Tóth Kálmán »Kik voltak a honvédek?« cz. szép költeményét Emmert Ilona VI. oszt. növendék adta elő igazán meglepő érzéssel és modulációval.

Ekkor újra zeneszám következett: Lakó Margit II., Reichner Erzsébet és Szűcs Anna IV. oszt. növendékek játszották zongorán 6 kézre két darabot igen ügyesen és gyakorlott kézre valló módon; dicséretére Varga tánárnak.

Bugyi Ilona IV. oszt. növendék Lovestre »Le Nid« cz. francia költeményét adta elő meglepő biztossággal.

Most újra magyar szavaltat következett. Tompa Mihálynak »Egy házasság« cz. versét szavaltta igazi bájjal Váradi Ilona VI. oszt. növendék.

Ekkor jött az ünnepély főpontja s Vadróza melodráma, melynek szövegét szombat-lapunk tárczájában közöltük. A zene, melyet Poelini Ede szerzett, igen ügyes, s ami fő, a gyermekek hangterjedelméhez mért, nyitánya szintén ügyes alkotás. Ezt zongorán Kovács Irma VI. oszt. növendék és Varga József zenetanár játszották négy kézre, aztán jött a szöveg előadása a csalóányt Kuthy Anna, a baglyot Ujfaluusi Vera VI. oszt. a két főszereplőt, a herceget és a vadrózsát Balay Erzsébet és Herdlicsek Ilona V. oszt. a boszorkányokat Szépmargit, Emmert Ilona VI. oszt. és Pónkósd Margit V. oszt. növendékek énekeltek igen csinos hanganyagot mutatván be, a herceg személyesítője pedig valóban meglepő ének gyakorlatot produkált.

róka, csendörök, pandurokat. Bizonyára sajnálja, hogy meg nem elevenednek.

Wlassics a fűtjeit simogatja, Darányi a bal hüvelykujját forgatja a jobb, Dániel pedig a jobbot a bal körül. Ime, mégis vannak ellentétek a szolidaris kabinetben...

Most még kicsinyek, de majd megnőnek idővel, Tisza Kálmán gondokodik róla. Megint játszása ravasz kis játékaik és egy-kettőre össze fogja ve-zíteni a kormányt a szabadelvűpárttal. Veszekszik majd a kettő és nem is igen távolról nézi majd ezt a tusát Herbert, és Tisza Pista. Örülni fog, ezt hiszi és akarja legalább az öreg.

Öreg...

Talán nem is annyira az. Legalább a külsejét nézve, nagyon fiatalos. Az igaz, hogy ősz, de az semmi. Amikor Hentallier meghonosította a Házban az obstrukciós dresszt (fehér nadrág, fehér kabát, kalotaszegi varottas mellény), a vén generalis volt az első, ki utánozta olyan lengén járt, mint egykor régen, annak idején, amikor még a bihari pontokat nem akasztotta szögre...

Azóta sok év telt el. Ki tudja, mikor lesz vége ennek az obstrukciós vitának. Senki. Egy bizonyos, hogy az obstrukció csak a 16. §-al fog kimulni. Vajjon megérjük-e? Lehet, hisz olyik ember eléri a századik életét is. Ha eléri, biztosan eléri az ellenzék győzelmét is. Mert győzni fog, mint ahogy győzött tegnap Olav Lajos, a folyosón birkózzán Kubinyi Gézával a legfanatikusabb mamelukkal, kit egy csöpp hűja, hogy földhöz nem vagott.

A valóban élvezetes játék előadásáért a megjelent notabilitások is, de mi is örömmel üdvözöljük az intézet derék zenetanárát, Varga Józsefet.

A második német szavaltat hallottuk most Varga Stefánia V. oszt. növendéktől, Göthel »Der Säger« cz. versét adta elő. Ha az előbbinél öröme telt magyar lelkünknek hogy magyar kiejtéssel szavalt egyik kis leány: a tanítás sikere felett való örömeinknek adunk kifejezést, midőn megdicséjük az idősebbet, aki már teljesen kifogástalan némettséggel adta elő ezt a szép költeményt.

Ugyanezt kell mondanunk az utána következett francia szavaltatról is, amelyet Szabó Vilma VI. oszt. növendék adott elő Hуго Viktor »Conscience« czimű versét szavaltva.

A felzúgott taps után Both Janka VI. oszt. növendék adta elő zongorán Gál Ferencnek »Magyar Rapszodiáját«.

Meglepetés következett ezután. Kovács Irma VI. oszt. növendék, ki a melodráma ouvertüre-jét játszotta zongorán, szavaltta el »A fogoly lengyel«-t, Csengery Gusztáv szép költeményét oly szépen és erővel, hogy hozzá hasonló kora fiúnak is nagy dicséretére válnék. Kapott is tapsot bőven valóban szép hangjáért.

Az ünnepélyt az énekeknek magyar népdalai fejezték be a megjelent közönség zúgó tapsai közt.

TARKA-ÉLET

Fulánk.

Amit fulánk megszúr,
Meggadag,
Legyen bár az képed,
Vagy nyakad.

Egy van, minek Fulánk
Mit se vét:
Hiába szurkálja
Hrnevét.

Késő már segíni
E soron:
Önfülét megszúrta
Egykoron.

Hír a pokolból.

Pokolból ilyen hírt
Én még nem hallottam:
Báthori Erzsébet
Lelke kimult ottan.

Lelki vád ölé meg
Ezt a szörnyeteget,
Ki még a pokoltűz
Láttán sem rettegett,

Ki, amíg tűz lángolt
Alatta, felette:
A pokol gyötrelmét
Gúnyosan nevette.

S most a lelki vádtól
Ö halálra bágyadt:
Fűzfa-lantosoknak
Miért adott tárgyat!

Kneipp.

Meghalt az én hires druzsám,
Kneipp Sebestyén.
Ragyogjon az emlékezet
Sir-keresztjén.

Csak azért lett ily gyors halál
Úr felette,
Mert csupán a vizet s nem a
Bort szerette.

Sebestyén diák.

Táviratok.

Bolgar kölcsön.

Budapest, jun. 21. (A Debr. ered. táv.)
Mint a »Kel. Ért.«-nek Szófiából jelentik a 6% földkölcsönt Párisban e hó 22-en, kedden fogják kibocsátani. A kibocsátási árfolyam 91 1/2 frankban lett megállapítva. Bolgar pénzügyi körökben bizton reménylik, hogy a kölcsönt többszörösen túljegyzik annál is inkább mert ez az első bolgar kölcsön, melyet Párisban bocsátanak ki.

A béketárgyalások befejezése.

Budapest, június 21. (A Debr. ered. táv.)
Mint az »Asti« czimű görög lap Rallisz miniszterelnök hivatalos lapja értesül e hó végére várható. Addigra ugyanis — véli a nevezett lap — sikerülni fog elhárítani az összes nehézségeket, amelyek a tárgyalásokat oly hosszadalmassá teszik.

Budapest, jun. 21. (A Debr. ered. táv.)
A görög pénzügyminiszteriumban mostanság azokon a módoszatokon dolgoznak, amelyek segítségével Görögország mostani nehéz pénzügyi helyzetén segíteni lehetne. Ez utak — módok lennének elsöben is a szeszmonopolium és állami lottó behozatala európai minta szerint, amelyek minthogy idegen államok pénzcsoportjai eszközölnék azokat, könnyen segíthetnek Görögországot valamely újabb kölcsönre.

Budapest, 1897, jun. 21. (A Debr. ered. táv.)
A thénböl jelentik: A görögökre nézve oly szerencsétlen háboru a többi veszteségen kívül ujabban megint vagy 10 millió frank biztosított összegétől fosztotta meg Görögországot, A külföldön élő gazdag görögök ugyanis, akik a háboru kitörésekor nagyobb adományokat ajánlottak fel a görög hadsereg számára s azok java részét már le is törlesztették, most arról értesítették a magyar miniszteriumot, hogy a megígért összegek még hátralevő részeit nem hajlandók megfizetni.

Budapest, június 21 (A Debr. ered. táv.)
Konstantinápolyból jelentik: Mitnir basa főudvarmester, a ki a szultánt Viktoria királyné jubileumán képviselni fogja, nagyobb katonai bizottsággal indul Londonba a kiknek az a megbízatásuk, hogy a török hajóraj reorganizálására céljából tárgyalásokat folytassanak a nagyobb angol gyárosokkal. A bizottság e végből 2—3 hónapot fog Angolországban tölteni.

Regatta verseny.

Budapest, június 21. (A Debr. ered. táv.)
Elsőkelő nagy közönség jelenlében tartotta meg ma délután a »Magyar evezős egyesület országos szövetsége« az idei első nemzetközi versenyét. A Margit sziget hosszában megartott versenyekről a következőket jelenti tudósítónk:

I. Államtidíj. Négyevezős juniorok számára. Díja: Vandordíj. Első: Paulovits Ernő, Ladau Gusztáv, Zugler Herman, Vaskó Endre. Kormányos: Szabó Gyula (Neptun.) Második Nemzetievezős egyesület.

II. Bajnoki verseny. Stiff verseny. Első Szandtner Béla (Nemzeti hajós egyesület). Második 1/2 hosszabb hátrább: Meák Gyula. (Szegedi csónakázó egyesület.)

III. Tiszai regatteszövetség díja. Négyevezős kormányossal. Díj: Időleges vandordíj. Első: Schoor Lajos, Jankó Imre, Laczay Gyula, Vancay Gyula. Kormányos Gurányi Pál. (Maros aradi csónakázó egyesület) Második Neptun. Harmadik Hunnia.

IV. Skiff verseny. Juniorok számára. Első: Höllel Vilmos (Donau-Honpbeesi evezős egyesület) Második: Holzwarth Viktor (Nencz h. e.)

(Hajósok és matrózok versenye. TáV: 500 m. indultak kilenczen.)

VI. Négyevezős verseny kormányossal (Palánkos hajók.) Első: Jankó Béla, Herch Tóth Jenő, Pobák Emil, Schmidt Richárd, Kormányos: Károlyi Henrik (M. A. C.) Második: Duna budapesti evezős egyesület.

VII. Molnárok és halászok versenye TáV: 500 m: indultak nyolczan.

VIII. Négyvezős verseny (Első oszt.) Első: S e h v o r Lajos, J a n k ó Imre, L a c z a y Gyula V a r m a y Gyula. Kormányos: G u r e n y i Pál Matróz aradi csónak: egy: Második: N é m e t i Lajos egyesület. Harmadik: H u c z i a.

IX. Négyvezős verseny (Kormányossal) I-ső P a n k o v i t s Ernő, L a n d a n Gusztáv, Z s i g l e r Herman, V a s k ó Endre. Kormányozó: S z a b ó Gyula (Neptun) Második: Nemzeti hajós egyesület.

A flumei ügyek rendezése.

Budapest, június 21. (A Debr. ered. táv.) A flumei ügyek rendezése és közigazgatási bíróság hatáskörének kiterjesztése tárgyában egybehívott szaktanácskozmány holnap heftőn veszi kezdetét D á r d a y Sándor miniszterelnökségi miniszteri tanácsos vezetése alatt. E tanácskozásban az összes szakminiszteriumok részéről a következők vesznek részt: a kereskedelmi miniszterium részéről Dr. S á r k á n y Andor osztálytanácsos, Dr. S t e t t i n a József osztálytanácsos, Dr. B a l l a i Lajos min. titkár. és F a l l e r t Károly posta távirdaigazgató; pénzügyminiszteriumból K ö r r ö s s Sándor min. tanácsos és Dr. V é r t e s s y Ferenc osztálytanácsos; a vallás és közoktatásügyi miniszteriumból Dr. M o r l i n Emil oszt. tanácsos; a belügyminiszteriumból Dr. H a r t l Sándor min. titkár; a földmívelési miniszteriumból L e s t y a n s z k y Sándor osztálytanácsos; az igazságügyi miniszteriumból Dr. T ö r y Gusztáv osztálytanácsos és a honvédelmi miniszteriumból Dr. M e l i c h á r Kálmán min. titkár. A jegyzőkönyv vezetésével L v a n k o v i c s Pál min. elnöki segéd-titkár és Dr. F e h é r segédfogalmazó bizattak meg. Ezen szaktanácskozmány által állapítottak meg azon javaslatok, melyek szeptember havában a miniszterelnök személyes vezetése alatt tartandó anketiben fognak tárgyalás alá vétetni, amely Fiankeltban ume városa és esetleg a horvát kormány is képviselve leend.

Panama.

Budapest jun. 21. A Debr. er. táv. Épen most, a sajtótörvény erőszakos megváltoztatása körül folyó vita alkalmával kellemetlen közbeszóla s lesz az, mely interpelláció alakjában készül az ellenzék egyik irodalmilag és működő tagja. Ez újabb hírlapvásárlásról van szó s ez interpelláció éle Bánffy ellen irányul. A legkellemebb, hogy a hírlapvásár hi rszerint egy kis panaminoval van össze kötve, mely esetleg a törvényszéknél végződik.

Az eset a következő: Mint már jelentettük is a F ő v á r o s i L a p o k, melyet 34 évvel ezelőti mint szépirodalmi uapilapot Tóth Kálmán alapított s utánna V a d n a y Károly, majd Szana Tamás szerkesztett s végre Porzolt Kálmán kezébe kerülve kormányparti lappá lett, husvetkor pedig Porzolt eladván J. Virág Béla lett a szerkesztője, aki ismét a szépirodalmi jellegét igyekezett a lapnak érvényre jutatni, politikai tekintetben pedig ellenzékivé lett, — urnapjan pedig megszűnt s beleolvadt a Magyar Ujságba, amely tudvalevőleg Bánffy titkos gondolatának a leleményese. A dolog feltűnő volt ugyan. de sokan azt hitték, hogy az egész dolognak részvétihány az oka s csak kevesen gondoltak pártmanőverre.

Sajtetni engedte ezt a Fővárosi Lapok utolsó számának egy szerk. üzenete, a melyet a többi lapok ki is szatirizáltak s a mely azt hangsúlyozta, hogy a szerkesztőség tagjai ezen t u l i s a régi buzgalommal fogják szolgálni a közönség érdekét. S csakugyan szombaton összeálltak újból s a lap régi nyomdájában papírján és betűivel U j F ő v á r o s i L a p o k ezimen vasárnap reggel megindították lapjuk folytatását A szerkesztő, J. V i r á g Béla kijelenti, hogy m e r e n y l e t e t k ö v e t t e k e l a z e l a d á s s e b b e n a z a l k u b a n n e k i n e m v o l t r e s z e. M e g i n d i t j a t e h á t u j r a a l a p o k, a m i r e a l e h e t ő s e g e t n e k i a f ő u r a k s e g i t s é g e

meghozta s hangsúlyozza, hogy kiválóan szépirodalmi lap kíván lenni.

Az eset a fővárosi irodalmi köreiben s a politikuskok között is óriási feltűnést keltett s mindenki a Bánffy kezét látja a dologban.

Országgyűlés.

— Saját tudósítónk távirata. —

Budapest, június 21.

A mai ülésen napirend előtt P u l s z k y állt fel és a szombati ülésen a S i m a Ferenc beszédére kiáltott szavaiért a háztól bocsánatot kért.

B e r z e v i c z y elnök erre kijelentette, hogy ő hallotta ugyan a közbekiáltást de azért nem tudta, hogy a kiáltás kitő, eredt.

S i m a Ferenc szintén bocsánatot kért a Háztól a használt kifejezéseier.

Ezután következett a napirend, a bünvádi perrendtartás életbelépte eséről szóló javaslat tárgyalása, melyhez S i m a Ferenc szólott nagy hatással. Erősen ütötte a kormányt a 16. §-ért. **Sima Ferenc 1/4 2 óráig beszélt.** Beszéde végén apostrofálja azt, hogy a kormánypárt Wekerle szekerét ujongva tolt, midőn pedig már nem volt a batalmon, azt mondták neki, n e m k e l l e s z, m e r t n e m a t e k e z e i d b e n v a n n a k a h u s o s f a z e k a k!

L a n g elnök rendreutasítja S i m á t és figyelmezteti, hogy még egy ilyen kifejezés esetén megvonja tőle a szót.

Nagy zaj keletkezett erre a szélsőbaloldalon. J u s t h Gyula hevesen kiáltotta: Majd teszünk róla! Lesznek fegyvereink!

Ezután kérték S i m á t, hogy fejezze be beszédét, hogy az elnök eljárásának megkritizálására zárt ülést kérhessenek.

Sima befejezte beszédét, de az erre következők szünet alatt a képviselők ez egyszerű eláltak a zárt üléstől.

Szünet után K o m j á t h y Béla beszélt.

A Sima—Pulszky affér.

Budapest, június 21. A Debr. ered. táv. A S i m a — P u l s z k y ügy holnap nyer befejezést. A párbaj délelőtt lesz kardra. A feltételek v é g k i m e r ü l é s i g, b a n d a g e n é l k ü l, s z u r á s m e g e n g e d v e.

Ujdonságok.

* **Személyi hír.** B e ö t h y Zsolt min. tanácsos, budapesti egyetemi nyilvános rendes tanár, a Magyar Tudományos Akadémia tagja, a kiváló tudós és író holnap delután érkezik Budapestről Debreczenbe, hogy itt az ev. ref. főgymnásium érettségi vizsgálatain, mint kormánybiztos részt vegyen.

* **A karánsebesi oláh és német tanulók Debreczenben.** A tegnap esti gyorsvonat 44 tanulóval tulnyomólag szegénysorsu román és német ajku szülők gyermekeit hozta Debreczenbe Karánsebesről, az ottani állami polgári iskola növendékeit. A fiatal vendégeket R o n c s i k Lajos kultur tanácsnok, és I l l é s y Gyula tb. jegyző fogadták a vasutnál. R o n c s i k Lajos melegen üdvözölte őket, mire D o n s z k y Lukács igazgató válaszolt, az ifjuság pedig, melynek vezetői az igazgaton kívül M o u d r y József tanár és B ö h m Antal énektanár, at az iskola jellegét és még pár magyar dal. énekelte el, a közönség zajos eljenzese mellett. Azután a helyi vasuton egyenesen a Nagyerdőre vonult ki a kis csapat, a hol a város rendelkezéséből izletes vacsora várta őket. — Utközben kellemeesen lepte meg őket az országos tanító: árvaház növendékeinek üdvözlése, akik az árvaház előtt százhatvanan hosszú sorfalat képezve harsogó trombita szóval és a trikolor meghajtásával üdvözölték a messze földről jött idegen ajku apré növendékeket. A vacsoránál megjelent E ö t v ö s K. Lajos kir. tanfelügyelő és K o z m a László árvaház igazgatóval és V á s á r h e l y i István ev. ref. tanítóval. Pár felköszöntő is fűszerezte a v a c s o r á t. — D o n s z k y Lukács az i s k o l a és az i f j u s á g

névben megköszönte Debreczen város vendégszeretetét, mire R o n c s i k Lajos a tanárokat és az ifjuságot éltette. E ö t v ö s K. Lajos nagyhatásu. elmés beszédben a nemzetiségek hazafias testvériségét apostrofálva, — éltette mindnyájunk közös édes anyát: a hazát, mire az i f j u s á g többek közt elénekelte a S z ó z a t o t. — A város a kollegiumban szállásolta el őket; — ugyanott fognak a konviktusban étkezni is. A karánsebesiek ma d. e. R o n c s i k Lajos és Illéssy Gy. vezetése mellett megtekintettek a ref. nagytemplompt, ahol egy református zsolttart enekeltek; a Bika disztermét, a kollegium nagy könyvtárát, muzeumait és egyéb látnivalóit: az országos tanitói árvaházat, amelynek mintaszerű berendezése meglepte őket. Az árvaház vezetősége villásreggelit is megvendégelt a látogatókat. Delután hazafias dalok eléneklése mellett m e g k o s z o r u z t á k a C s o k o o a i s z o b r o t é s a h o n v é d e m l é k e t. Megtekintik ma és holnap a tanitói árvaház kertészetét, a Stern-fele kefégyárát, a h o n v é d s i r o k k a t, az István-malmot, Margit-fürdőt, Z n e d é t, Kereskedelmi akademiát, Vágohidat, Színházat. Kedv. idő esetén kirándulnak a pallagi gazdaságba. A fiuk elvannak ragadtatva Debreczen által. Azt mondják, soha nem felejtik el ezt a derek, magyar várost, a melyet nagyon megszerettek.

* **Az Arizona Kickerben** olvastuk a következő amerikai kedélyeskedést: »az Arizona mexioi Recorder titkos szerkesztője, ez a felelősségtelen lappantny, aki szedő gyerekből babozott ki penna pusztítóvá — Foulanquei őrvjögésében azt merészelt. írni (vagy talán a mas tollába diktálni, mert meglehet, hogy írni sem tud), hogy lapunk egyik munkatársa, don Sebastiano, aki — tudvalevőleg — városunk egyik legelső athlétája, nem bír sámsoni erővel. Ezzel szemben mi kijelentjük, hogy az egész időtlen hetvenkedést balha — köhögésnek tartjuk. És — ha komoly czáfolatra van szükség — lapunk munkatársa hajlandó a Foulanque állkapczájával ezer i g a z i ultramontánt leverni: ha ugyan elég erős lesz a nevezett állkapczca.«

* **Az egyházkerületi költségvetés előkészítése.** Folyó hó 25-én, pénteken délelőtt 9 orakor az egyházkerületi költségvetést előkészítő bizottság K i s s Áron püspök és gróf D é g e n f e l d József főgondnok elnökleite alatt ülést tart az 1898 évi egyházkerületi költségvetés megállapítása tárgyában.

* **Az Emke válsága és a debreczeni fiók.** Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület válság előtt áll s ettől ugy akarjak megmenteni, hogy a tagdíjakat felemlik. Az Emke debreczeni fiókja tegnap gf. D é g e n f e l d József József főispán elnökleite alatt tartott igazgatósági ülésében foglalkozott ezzel s egyhangulag elhatározta, hogy a tagdíjak felcmelese ellen felir a központhoz. Egyben azt is elhatározta, hogy 29-en d. e. 11 orakor ez ügyben választmányi ülést tart.

* **Országos nyomdász-kongresszus Debreczenben.** Eml tetük már többször lapunkban, hogy a debreczeni nyomdász-egylet negyedszázados fennállása alkalmából nagyobb szabásu jubileumi ünnepélyt rendez, — mely ünnepélyt városunkban országos nyomdász-kongresszussal kötik össze. Erre az ország több vidékéről mintegy 100—120 nyomdász érkezik városunkba s így nagy gondot okoz a szerény körülmények közt elő debreczeni nyomdász-egyletnek azok elszállásolása és ellátása. Hosszú idő azonoan, hogy a debreczeni nyomdatulajdonosok, különösen pedig Debr. cen sznb. kir. város nemes tanácsa, mely nem egy alkalommal segítette ezen egyletet humanus czeljai elérésében, jubileumi ünnepélye alkalmából sem fogja megtagadni adoeatkész hozzájárulását. Ez ügyben kü önben tegnap, vasárnap délelőtt a debreczeni nyomdász egylet rendkívüli közgyűlést tartott, a melyen a hatos

bizottság
vették tū
10 tagu
ki, mely
fogjuk ol

* K
ma érke
P o p p
Hajduvár
hivatásán
teljesíté
keresztjé
feldekorá
sen lesz.

* K
A h-bős
S o m o
terjesztet
bőszörmé
összeírás
1652 vál
lenes vál
közszeml
felebbeze

* I
előtt 9 ó
nácsterm
pénztárn
üresedett

12-en p
nősen a
főiskolai
kebelébő
ülésen

t e l d J
pályázók
vizsgált
delte, m
Lajos ny
jegyző é
rektor e

Az elnök
jost jele
nagyakn

* J
Az ev. r
előtt 3/4
a maga
jegyzői
vazatáv
gatta. H

*
kollegium
püspök
főgondn
töttek a
József f
melyet
tanárna
kinék t
az, hog
az öszt
pedig d

Zsigmon
kiváló
középis
nem tar
debrecz

*
czeni p
eredmő
eredmő
nagyer
szített
ség m
zett s
kölcis
kedvelt
reggeli
jelent l

kezők r

bizottság által elkészített programtervezetét vették tüzetes bírálat alá és elfogadva, egy 10 tagú ünnepélyt rendező bizottságot küldtek ki, melynek üléseiről rendszeresen értesíteni fogjuk olvasóinkat.

* **Kitüntetett orvos.** A főispáni hivatalhoz ma érkezett le egy királyi kézirat, mellyel dr. P o p p e r Alajos debreczeni orvosnak és Hajdúvármegye tb. főorvosának Ö Felsőge hivatásának lelkiismeretes és eredménydus teljesítéseért a Ferencz József rend lovagkeresztjét adományozta. A kitüntetett orvos feldekorálása a legközelebbi megyei közgyűlésen lesz.

* **Hány választó van H. Bőszörményben.** A h-bőszörményi központi választmány elnöke S o m o s s y B é l a polgármester tegnap terjesztette be a főispánhoz jelentését a h-bőszörményi képviselőválasztásra jogosultak összeírásáról. E szerint van H. Bőszörményben 1652 választó. Az 1898. évre érvényes ideiglenes választói névjegyzéket kitették 15 napi közszemlére, a mely idő alatt az ellen a felebvezések beadhatók.

* **Főiskolai háznagyválasztás.** Ma délelőtt 9 órakor töltötték be a kollegium kistanácstermében a R ó z s a Sándor főiskolai pénztárnokká történt megválasztásával megüresedett háznagy állást. A háznagy állásra 12-en pályáztak leginkább vidékről és különösen a Dunántulról. Ezek közül választott a főiskolai gazdasági tanács és a főisk. tanárkar kebeléből e végett kiküldött 7—7 tagja. Az üléseken K i s s Áron püspök és D é g e n t e l d József gróf főgondnok elnökölték. — A pályázók kérvényei előterjesztve és megvizsgáltatván az elnökség a szavazást elrendelte, melynek eredménye az lett, hogy S ó s Lajos nyug. tiszta-dadai tanító, jelenleg segédjegyző és R á c z János gyulai s. lelkész és rektor egyenlően 7—7 szavazatot kaptak. — Az elnökség döntött szavazatával s S ó s Lajos jelentette ki megválasztott főiskolai háznagynak.

* **Egyházkerületi főjegyző választás**
Az ev. ref. főiskola közös tanárikara ma délelőtt 3/4 12 órakor tartott ülésében ítélte oda a maga egy szavazatát az egyházkerületi főjegyzői állás bejöttésénél. És a tanárkar szavazatával Z s i g m o n d Sándort támogatta. Hát már ók is??

* **Tanulmányi ösztöndíj.** A ma d. e. a kollegium kistanácstermében K i s s Áron püspök és D é g e n t e l d József gróf főgondnok elnökölte alatt tartott üléseken döntöttek a telett, hogy kinek adják a Nagy József féle 500 frtnyi tanulmányi ösztöndíjat, melyet az alapító minden 5-dik évben oly tanárnak, vagy lelkésznek rendelt kiadni, kinek tanulmányai kiegészítésére szükséges az, hogy külföldre menjen. Mint értesülünk, az ösztöndíjat a 6 pályázó közül, kik között pedig dr. B a r t h a Béla, dr. N a g y Zsigmond, B o s z n a y István stb. főiskolai kiváló tanárok voltak, J o ó István egyház. középiskolai felügyelő kapta meg, a ki se nem tanár, se nem lelkész, hanem igenis a debreczeni kormánypart egyik főmuftija.

* **A polgári kör tánczvigalma.** A debreczeni polgári kör. mulatságait mindég szép eredménnyel szokta megtartani. Ilyen szép eredménye volt a szombatinak is amelyet a nagyerdői Vigadó tölgygalyakkal dusan díszített nagytermében tartottak meg. A közönség még a késő órákban is folyton érkezett s a mulatság a legszebb anyagi és erkölcsi sikert teremtette meg. Rácz Károly kedvelt zenéje mellett a tánczvigalom a késő reggeli órákig eltartott. A mulatságon megjelent hölgyek közül tudósítónknak a következők neveit sikerült följegyezni Asszonyok:

Harsányi Andrásné, Bőszörményi Pálné özv. Tóth Istvánné, Rácz Mihályné, Nagy Gáborné, Keszei Józsefné, Kéký Sándorné, Szücs Istvánné, Egri Minálné, Telemey Gáborné, Kolb Jakabné, Horváth Józsefné, Jancsó Lajosné, Baráth Janosné, Kovács Mihályné, Tóth Józsefné, Szántay Ferenczné, Kiss Miklósné, özv. Szücs Sándorné, Nagy Lajosné, Roncsik Lajosné, Ferge Istvánné, Elek Ferenczné, Imre Vinczéné, Kormos Mihályné, Molnár Józsefné, Tónay Danielné, Antal Vinczéné, Nagy Sándorné, Szalay Istvánné, Laskó Ferenczné, Deák Józsefné, Gombos Ferenczné, Kiss Andrásné, Horváth Janosné, Ferge Sámuelné, Némethi Gáborné, Balla Mihályné, Juhász Istvánné, Török Gáborné, Biczó Gyuláné, Némethi Józsefné, Török Imréné, Sári Miklósné, Kozma Péterné Leányok: Pósalaki Róza és Juliska, Bőszörményi Erzsike, Tóth Róza és Juliska, Rácz Eszter, Kéký Róza, Szücs Mariska, Egri Ilonka, Bódi Irma, Szilágyi Eszti, Telemey Erzsike, Kolb Ilona, Rácz Erzsike, Harangi Mariska, Jancsó Mariska, Kovács Róza, Tóth Mariska, Csöreg Katicza, Kiss Juliska, Czebe Juliska (H-Bőszörményből), Szücs Mariska, Kovács Rózsika, Ferge Zsuzsika, Elek Ilona, Imre Emma, Kormos Emma, Molnár Zsuzsika, Tónai Etel, Zilai Gizella, Deák Róza, Gombos Eszti, Rácz Mariska, Némethi Gizella, Török Karolin, Sári Irmajés Róza, Tóth Erzsike és Ilona, Kozma Mariska, Juhász Juliska, Török Mariska.

* **A középiskolai tanáregyesület Debreczenben.** A debreczeni tanári kör felkérésére a városi tanács szombaton tartott ülésében a középiskolai tanáregyesületet meghívta Debreczenbe, hogy legközelebbi közgyűlését itt tartassa meg. Erről a tanács már értesítette is B e ö t h y Zsoltot, mint a középisk. tanáregyesület ügyvivő elnökét.

* **Egy fontos rendelet.** Azokkal az országosan üzött szélhamosságokkal szemben, melyet a mindenféle czélokra való gyűjtéssel véghez vittek, a belügyminiszter ma egy fontos és szükséges rendeletet küldött Debreczen város törvényhatóságához, melyben elrendeli, hogy bármiféle adományok, akár templomok, akár más czélok részére, akár nyilvánosán, hírlapok útján, vagy pedig hazánkent való gyűjtést nem eszközölhet addig senki sem míg erre a törvényhatóság területén a közgazgatás első tisztviselőjétől, az egész országra szóló gyűjtéseknél pedig a belügyminisztertől engedélyt nem kap.

* **A nagytemplom javítása.** Lapunk más helyén számolunk be a jog és pénzügyi bizottság pénteki határozatáról a nagytemplom javításához szükséges téglák kiadása ügyében. A tanács nem helyezkedett a bizottság okoskodó álláspontjára, mely kétségbe vonja, hogy az ev. ref. egyháznak szüksége volna 70000 drb téglára s csak 40000 téglát akart egyelőre kiadni s elhatározta, hogy a 70000 drb téglát már ma kiadja s a közgyűlésnek a téglák ingyenes átengedését javasolja, ha az egyház annak szükségét a költségvetésnek a közgyűlésre beterjesztésével igazolja, ha azonban ezt a közgyűlés nem fogadja el, úgy az egyházat a téglának ezrenként 13 frtjával való megfizetésére kötelezi a tanács.

* **Katholikus polgártársaink tygelmébe**
Vettük a következő felhívást, melyet ajánljuk érdekelt olvasóink szíves figyelmébe: Alulírott bizottság tisztelettel értesíti a debreczeni kath. polgárokat, hogy a Bibornok Herczeg-primás Ö főmagasággal a magyarországi kath. egyház autonóm kongresszus tagjai választóinak összeírására f. évi június 24-ik napját tűzte ki. Ezen összeírás Debreczenben június 24-től július 1-ig bezárólag tart d. e. 8 órától 10 ig d. u. 4 órától 6-ig. A választási helyiség Varga utca 2177/8 sz. a. a róm. kath. Theresianum — árvaintézet épületében lesz. Választói joggal bir minden 24 éves ker. kath. férfi, a ki nem áll valamely bünvádi kereset, illetőleg fenyték alatt, vagy nem elmebeteg

Egyházunkra és hazánkra roppant fontosságu ügy iránti megfelelő érdeklődésre polgártársaink figyelmét felhívjuk. Debreczen, 1897 június 21. Az összeíró bizottság.

* **A hortobágyi vásár.** Tegnap folyt le a Hortobágyon, a hid mellett elterülő nagy térségén a nagy országos vásár és pedig olyan szép eredménnyel, a melyhez hasonló már évek óta nem volt. Különösen igen nagy volt a felhajtás. Ló felhajtotta 1530 drb. szarvasmarha 1400. juh 4225. Ezzel szemben a kereslet sem volt rossz. Szóval az idén sikerültnek mondható a hortobágyi vásár.

* **A nagy építési bizottság ülése.** A városi nagy építési bizottság ma délután 3 órakor a városháza nagytanácstermében gró D é g e n t e l d József főispán elnökölte elnökölte alatt ülést tart.

* **Vizsgálat a kisedővodában.** Az ev. ref. ispotályi kisedővoda vizsgálatát július 25-ére tűzték ki. Most illetékes helyről, az érdekelt szülők tájékozása czéljából annak a kijelentésére kértünk fel, hogy közbejött akadályok miatt a vizsgálat a jezzett napon nem tartható meg s így az másnapra, július 26-ára marad.

* **Komjáthy János tolvaja.** A mi kedvelt direktorunkat K o m j á t h y Jánost érzékenyen megkárosította egy S i l b e r Leo nevű svéd színházi zenésze, a ki tőle 3 havi előleget felvett s azzal együtt társulatától Ungvárról megszökött. K o m j á t h y az ungvári rendőrség útján táviratilag kerestette meg a debreczeni rendőrséget, hogy S i l b e r Leot ha erre jár, tartóztassák le.

* **A magyar dalcsarnok helyiségét** a Bika szálloda bérlőtársasága oldal ponyvakkal is ellátta, hogy esős időben zavartalanul hallgathassa a közönség az előadást. Tegnap a kedvezőtlen idő daczara is szép számmal egybegyűlt a közönség, mely a czélszerűen alkalmazott újással igen csinosasá tett dalcsarnok helyiségében, különösen sokat tapsolt Roland komikusnak és a bicziklistáknak, a kiket már is kedvenceivé avatott.

* **A zenede közgyűlése.** Eddigi működésével immár jelessé vált, rohamos haladásával pedig nagy reményekre jogosító zenedénk tegnap délután tartotta meg közgyűlését. Sesztina Lajos elnök szívélyesen üdvözölte a megjelenteket s megnyitotta a közgyűlést. A jegyzőkönyv vezetésére Márton Imre jogtanácsost, hitelesítésére pedig Steinacker Sándort és dr. Pallay Miklóst kérte fel. Ezután Márton Imre az igazgatóság jelentését olvasta fel, a mely első soraiban örvendetesen konstatálja azt a számottevő és fokozott eredményt, a melyet a zenede utóbbi évében elért s jól lehet az építkezés kölcsönkamat terhe s az intézet újabb kiadásai nagyobb terhet teremtettek, háromszáz forintot felül áll az az összeg, a t a r t a l é k a l a p r a m e g m a r a d. Ezt részben a város évi adománya segítette elő, a mely az idén lejár s amelynek jövőben való megújítását újból kérelmezni fogják a városi hatóságnál. Szellemi téren is örvendetes haladást konstatál a elnökség s kiemeli, hogy a növendékek száma 230-ra emelkedett a zongora osztálynál pedig parhuzamos osztály felállítását vált szükségessé. Növekedett az alapítók száma és így az alapítványi tőke is. Kegyeietteljesen emlékezik meg a jelentés a zenede elhalt tanára Sz. N a g y K a r o l y ról s érdemének jegyzőkönyvileg való megörökítését javasolja a közgyűlésnek. Végül a Sz. Nagy Károly halálával Knébe Jenős eltávozásával megüresedett választmányi tagsági helyek betöltését kéri. Az igazgatósági jelentés örvendetes tudomásul vétele után a számvizsgálók jelentésének meghallgatásával Tóth Béla pénztárnosnak a felmentvényt buzgó es lelkiismerete-működésének méltatása mellett megadták. A közgyűlés ezután elhatározta, hogy a városhoz eddig nyújtott évi segélynek megújítás-érő folyamodni fog; Sz. Nagy Károly érdemének jegyzőkönyvileg való megerősítését

szintén egyhangulag kimondották a közgyűlés tagjai. Sesztina Lajos elnök Simonffy Emil igazgató és Marton Imre buzgóságát, a zenede érdekében kifejtett és eredményében sikeres működését, tevékenységét méltányolva javasolta, hogy a buzgó igazgató és jegyzőnek jegyzőkönyvileg szavazzanak a közgyűlés tagjai köszönetet. Az általános felhangzott helyeslés és éljenzés után Simonffy Emil mondott meleg szavakban köszönetet a szép elismerésért s örömmel tesz ígérte arra, hogy mint eddig, úgy ezután is lelkesen munkálkodik közre abban, hogy a zenedét még virágzóbbá tegyék. Miután a megüresedett két választmányi tagsági helyre lelkesedéssel és egyhangulag Dobieckzy Sándort és dr. Láng Sándort megválasztották a közgyűlés az elnök és igazgató életével emelkedett hangulatban véget ért.

* **A nagytemplom revonálása.** A debreczeni ev. ref. egyház presbiteriuma azért folyamodott a városi tanácshoz, hogy a nagytemplom restaurálásához hetvenezer téglát a város díjtanul bocsásson a felmerült szükséglet kielégítésére. A tanács által felhívott jog- és pénzügyi bizottság pénteki ülésén nem látta szükségét annak, hogy a célra hetvenezer téglát már most kiadassék, különben a tanács ilyen adakozásra jogosítva nincs. Javasolja tehát, hogy egyelőre negyvenezer téglát szolgáltatásuk ki, de ha a közgyűlés, a hová a kérelem terjesztendő, ezt a rendelkezését a tanácsnak nem hagyja jóvá, az egyház fizesse meg a téglák mennyisége ezrért 12 forintjával. Nyitva van az ut az egyház előtt, hogy a közgyűlés kedvező határozata esetén, újabb kérelemmel járuljon a tanácshoz a harmincezer téglák kiutalásáért, a bizottság azonban kívánatosnak tartja, hogy az egyház ezen újabb kérelméhez, még a téglák szükségletét feltüntető költségvetést is, mellékelje.

* **Díjlövészet.** A debreczeni lövész egyesület f. hó 20-án díjlövészetet tartott, melyen legjobb mélylövésessel Molnár Ferencz 4 koronát, legtöbb körlövésessel Fürst Ödön 2 koronát nyertek, mint a fenti lövés eredményére kitűzött díjakat.

* **A takarékpénztár alapítványa.** A debreczeni első takarékpénztár 50 éves fenállását azzal is megörökítette, hogy a közismert és a városi tanács által a pályázók között tett olyan szegényorsu növendékek részére, kik magasabb kiképzetésükre a szükséges anyagi eszközökkel nem rendelkeznek. Ez alap kamataiból az első részlet 600 frtos segélyre f. évi július hó első napjától a takarékpénztár pályázatát hirdeti. Ezen alapítványnak részben, vagy egészben való elnyeréséért pályázhatnak, nem és valás különbség nélkül debreczeni, hajdúvármegyei de mindenesetre magyarországi illetőségű oly szegényorsu növendékek, kik akár a kereskedelmi szakmában, akár a képző és iparművészet, továbbá mezőgazdaság és ipar terén, akár végre a művészet vagy tudományok más ágazataiban velük született hajlamuknál vagy szorgalmuk és ügyességöknél fogva kitűnő előmenetelt tanúsítottak. — A pályázók tartoznak képességükről eddigi tanulmányi előmenetelükről tanuskodó bizonyítványokkal felszerelt kérvényüket f. é. június 26-ig Szepessy Antal vezérigazgatóhoz benyújtani. Az idevonatkozó többi feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők a Takarékpénztár helyiségében. — Hogy e nemesezült a takarékpénztár elérhesse felhívjuk a közönség figyelmét a pályázatra.

* **Az egyház számlája.** A debreczeni ev. ref. egyház presbiteriuma újabb az egyház a városi tanácstól, hogy 345 forint és 20 kros nyomdai számláját törölje s mindjárt elő is írja, hogy ezt az összeget a város a millenniumi kiadásokban számolja el. Nem ilyen véleményben van a város jog és pénzügyi bizottsága, amely a tanács felhívására pénteken délután foglalkozott ezzel a kérelemmel. A bizottság úgy gondolkodott, hogy a szóban forgó összeg már a rendes nyomtatvány, kedvezményen túl van s ez idő szerint a város kasszája sincs olyan

helyzetben, hogy százasokat ajándékozhatná nek belőle. A bizottság egyértelműleg azt javasolja tehát a tanácsnak, hogy a kérelmezők óhaját fentebbiekben elsorolt indokokra tekintettel, ne teljesítse.

IRODALOM.

Első könyvem.

— Lampérth Géza verses könyvéről. —

Jól eső érzéssel olvastuk ennek a csak alig két esztendeje föltűnt fiatal költőnek most megjelent verses könyvét. Hogy így vas-kos kötetben összegyűjtve vannak előtűnt a költemények, amik szerencsére szórva jobbra már napvilágot láttak előkelőbb fővárosi folyóiratokban; sokkal szembeütőbbnek lennek azok a sajtóságok, amik azt a fiatal poétát e. y csapásra közel hozták a magyar olvasó közönség szívéhez.

A szabad természet üde hangulatát hozta el a mai irodalmi világ idegeskedő légkörébe. A romlatlan érzések hangján szól hozzánk a romlatlan szív őszinteségével és egyszerűségével.

Nincsenek meg benne az eget ostromló Titánok becstelen vágyai s kielégíthetetlen szenvedélyei csak őszinte meleg érzései vannak amelyek véghetlen hűséggel tapadnak a szívetnek természetlőtől hozzánk csatolt az személyéhez az anyához, a hazához, a kedveshez. Ebből a szentháromságból meríti ihletét. Ismeri a magyar földet úgy, mint ahogy újabb költőink közül kevesen vagy tán senkimen s ebből a földből, melyet az imádásig szeret, meríti erejét fakadnak érzései s erednek kepei. Nem a dekadens francziák iskolájába járt s nem kért kölcsön idegizgatót a német ultraszimbolisták táborától, a magyar falu volt az iskolája, az az iskola mely Pécsit és Aranyt adta hazának. Lehet, hogy a falut szűrknek tartják némelyek s szívesebben szólaltatják meg az irodalom berkeiben a nagyváros hangját. De hol találjuk meg egyedül nagyvárosunkban, fővárosunkban azt a hőpontot, a melyből a romlatlan magyar érzések melege árad szét, mely magyar voltunkkal és céljainkkal kapcsolatos lenne.

Igaza van Beöthy Zoltán a költemény elé írott remek előszavában, hogyha azt akarjuk, hogy fejlődésünk a mindnyájunktól kívánt irányt vegye s fővárosunk valósggal is az ország szívében legyen, a magyar vidék, a magyar falu életének és költészetének kell minél mélyebb hatást kívánunk. Igazi magyar költészet eddig már nincs is, mint a magyar vidék, a magyar falu költésze.

Lampérth Géza költészete pedig igazi magyar költészet. Igaz magyar lelkesedésében és nyelvében egyaránt. Ez a nyelvvezet manapság szinte ritkán hangzik fel az irodalom berkeiben. Üde, mint a mező zöldje erőtéljes, mint a viharokban megédzett tölgy. Hozzá simul az érzésekhez s most nem mond többet, mint a mennyit mondani akar, megmond mindent.

Nagy várakozással nézett Lampérth verseskönyve elé a magyar olvasóközönség s várakozásában nem is csalódott. A könyv telve van szebbnél-szebb költeményekkel. A »Honszerelm« idillikus hangulatával, a »Magyar Nóta« az igazi honfiai lelkesedés hevével, a »Karácsonykor« hivatásszerű érzéseivel egy-egy örök életre érdemes megnyilatkozása egy lsten kegyelméből való költőembernek.

A kötet, amelyből legközelebbi számunkban mutatványt közlünk, a Franklin Társulatnál rendelhető meg 1 frt 50 krért és az irodalombarátoknak a legmelegebben ajánljuk.

Stokholm. Budapest már kibirta a kiállítás izalmait, Páris még csak készül rája. Stokholmba pedig most a legelevenebb az élet. A múlt héten megnyitották kiállításukat s azóta az egész világ utazni vágyó közönsége siet megtekinteni a világ legújabb kiállítását. Magyarországból e napokban is nagy társaság indul Stokholmba, a honnan bizonyára kellemes emlékekkel fognak visszatérni. — A kiállításnak legszebb részeit, valamint egész

látképét hű reprodukcióban közli a legaktuálisabb képes magyar hetilap: az Ország Világ, a melynek állandó törekvése, hogy a világ eseményeiről mindig szép képeket közöljön. E heti száma is tele van érdekes és actualis képekkel, első oldalán látja a jubiláló angol királynő arcképét, a mely után következnek a pompás kiviteli stókholmi képek. Ott látjuk továbbá a szép effendi Biani bécsi arcképét, és Volter Saroltának, a most elhunyt hírneves tragikának utolsó fényképét. A sport nevezetesebb eseményeiről is megemlékezik az Ország Világ, e héten közli a múlt vasárnap tartott kerékpár verseny sikerült rajzát. Azt hisszük, hogy kedvesebb, szebb lapot jó szívet nem is ajánlhatunk olvasóink figyelmébe a második félév kezdetén. Az előfizetési ára negyedévre 2 frt. Mutatványszámot kívánatlag ingyen küld a kiadóhivatal (Hold utca 7.)

A »Vasárnapi Ujság« június 20-iki száma 31 képpel jelent meg s tartalma is igen érdekes és változatos. Kiemeljük a következőket: »Az angol királynő hatvan éves uralkodásának jubileuma« (Viktoria királynő különböző időkből való arcképeivel és képekkel a királynő életéből.) »Viktoria királynő nazlója.« »Francia költők.« »A sziam király« (Culalongkorn király arcképeivel.) »Kneipp Sebestyén« (arcképpel és képpel.) »Wolter Sarolta« (arcképpel) »Kerékpáros virágkorzó« (képekkel, Weinwurm és Erdélyi fényképei után) stb. rendezes heti rovatok. A »Vasárnapi Ujság« előfizetési ára negyedévre 2 forint, a »Politikai Ujdonságok«-kal együtt 3 forint. megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában. (Budapest IV., Egyetem utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a »Képes Néplap«, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára félévre csak 1 frt. 20 kr.

Verne Gyula munkái. A nagy francia regényíró illusztrált magyar kiadásából megjelentek a 63—70-ig terjedő füzetek. Befejeződik ezekben az utazás a föld központja felé és kezdődik a Kériban, a vasfejű című regény. Verne nemcsak az ifjúságnak kedvelt írója, hanem a nagyközönségnek is, mely könyveiben szórakozást és tudást egyaránt talál. Ragyogó képzeletét lázas kíváncsisággal kövejük és a mikor történetei ügyesen szőtt fonálnal haladunk, utközben sok gazdag és igaz ismeretet szerzünk. Ezért ajánlható Verne minden rendű és rangú olvasónak a legmelegebben. Munkáit többször utdák ki magyarul is. Ez a kiadás — melyet a Franklin-Társulat könnyebb hozzáférhetőség kedvéért 20 krajczáros füze ekben bocsát közre — nemcsak a legteljesebb, de egyszersmind egyedül irodalmi érrékű is, mert egyes köteleit jönevű írónk mint: Beöthy Ló, György Aladár, Gaal Mózes, Huszár Imre és mások fordították. A füzetekre megrendelést elfogad a kiadó (Budapest, IV., egyetem-utca 4.) és minden magyar könyvkereskedő.

Kerékpározás. Enek az utolsó esztendőben nálunk is oly óriási mérvet öltött új és szép sportnak egy hazai szakközlönyét kaptuk tegnap, mely megérdemli, hogy a kerékpárosok figyelmébe ajánljuk. Címe: »Kerékpár-Sport«. Megjelenik havonta kétszer képekkel tarkítva. Állandó érdekes tartalma: Vezérczik, szakközlemények, tárcza, utleírások, bel- és külföldi hírek, táviratok, technikai ujdonságok, spórtirodalom, mulatságok, versenyleírások és eredmények, szabaddalmi értesítő, a Kerékpár-Sport turadipályázata és a »Kerékpár-Sport« cz. mű humoros melléklet. Az ügyesen szerkesztett esinos kiállítás kerékpáros ujság a legszakavatottabban foglalkozik a sport összes kérdéseivel, s így nézetünk szerint nélkülözhetlen minden magyar kerékpárosra nézve. Kívánatos volna tehát, ha a helybeli és vidéki kerékpárosok támogatnák e sok jó czélt szolgáló, csakis nekik szerkesztett szaklapot, mi nem kerül nagy áldozatba, mert a lap előfizetési ára egész évre csak 3 frt. A Kerékpár-Sport szerkesztője Pécsétt (Janos-utca 5. sz, alatt) van, honnan bárkinek is szívesen küldenek mutatványszámot, mely igazolni fogja annak a néhány dícsérő szónak igaz voltát, melyet a jóra való, közel

két éve fennálló magyar sportirodalmi termékről elmondottunk,

Nyilvános kérelem az iskolák főtartóihoz. Sirisaka Andor pécs belvárosi közs. tanító lapunk utján ajánlja a „Magyar közmondások könyve” cz. munkájának megmaradt példányait a tanuló ifjuság számára jutalmi könyvvül. Tekintve a szép és nemes czélt, szerző-kiadó könyvét felárban adja; így a füzött példányokat 2 frt helyett 1 frtért és a bekötött diszpédányokat 3 frt helyett 1 frt 50 krért. A comag azonnal és bérmentve lesz küldve. E munka a népiskolák 5. és 6. osztálybeli növendékei között, valamint a polgari iskolák és középtanodák alsóbb osztályába járó ifjak között igen alkalmas jutalmi könyvvül, miért is kézséggel teszünk eleget Sirisaka kérésének, a midőn e könyvét az iskolai hatóságok és egyéb irodalom-pártoló maecezenások szíves figyelmébe ajánljuk.

KÖZGAZDASÁG.

A műtrágyák elhíntése és alátakarásáról.

A műtrágyák elhíntésénél arra kell törekedni, hogy azok egyenletesen jussanak a talaj felületére, mert csakis ez esetben várhatjuk azt, hogy azok a talajban is egyenletesen oszoljanak el s mindegyik növény a szükséges tápanyagot megkapja.

Ha az elszórás egyenetlenül történék, akkor bekövetkezne az, a mi beállt akkor, a midőn az istálló trágya nem lesz azonnal elteretve, hanem hosszabb ideig kupacokban áll, t. i. a vetés egyenlőtlen fejlődése és érése minthogy azokon a helyeken a hova több tápanyag jut, a növény bujábban fejlődik. nehezebben érik, mint az oly helyeken, ahol kevesebb tápanyagot talál.

Másrészt azonban, ha a műtrágya egyes helyekre nagyobb mennyiségben jut, itt a növényeket ki is égetheti, minthogy a talajban a tápanyagok tömény oldatot képeznek.

De beálhat az az eset is, — különösen a homok talajokon, hogy a talaj nem tudja a műtrágyákban foglalt tápsókat teljesen lekötöni s így azoknak egyik része a víz által mélyebb rétegekbe mosatván ki, veszendőbe megy.

Már most hogy a műtrágya minél egyenletesebben legyen elszórható, annak lehetőleg finom poralakunak kell lennie.

Ha tehát azt látjuk, hogy a vásárolt műtrágya nem képez eléggé finom port, úgy azt az elhíntés előtt porlítani kell.

Porlításra leggyakrabban szorúlnak a chilisalátrom és a kálisók, a melyek szállítás közben a levegőből vizet vonván magukhoz, a zsákban összetapadnak és csomósodnak. A csomókat fejze fokkal kell szétveretni, vagy pedig — ha rendelkezésre áll — egy órló malommal kell a trágyát újból megörölni.

Ha az ily összetapadásra, összecsomósodásra hajlandó műtrágyákat a megörölés után hosszabb ideig elakarjuk tartani, úgy keverjük össze őket tőzeggörrel, amely az összetapadást meggátolja.

A superfoszfatok szintén összecsomósodnak, a csomók azonban már kézzeli nyomásra is könnyen szétporlanak.

Ha valamely műtrágyából csak kisebb mennyiséget akarunk elszórni, úgy czélszerű lesz azt száraz homokkal, finom száraz földdel, vagy fűrészporral összekeverni.

Az összekeverésnek azonban tökéletesnek kell lenni; a mit úgy érünk el, hogy a keveréket földrostan néhányszor átrostáljuk.

Az elszórást lehet végezni kézzel, vagy géppel. — A kézzeli elszórásra lehetőleg szélcsendes időt kell kiválasztani, nehogy a szél a finom por alakú trágyát elhordja. Az elhíntést legezészerűbb kora reggeli órákban, a midőn még a föld harmatos, végeztetni.

Minthogy a kézzeli elhíntésnél a beszórt terület nem igen látszik meg, czélszerű oly módon eljárni, hogy az első munkást pár lépésnyire követi a másik, ezt a harmadik s így tovább, hogy a munkás lássa mily széles-

ségben hintette el az előtte járó a trágyát. Az utolsó munkás után egy ember jár veszőskkel s a betrágyázott terület határát megjelöli.

A trágya szóró gépek a műtrágyát a talaj felületére szórják el. — Használatuk ott ajánlatos, ahol évente nagyobb mennyiségű műtrágya lesz felhasználva, — minthogy munkájuk gyorsabb és aránylag olcsóbb, mint a kézzeli elszórásé s előnyük az is, hogy szélesebb időjárásban is használhatók.

A műtrágyákat akár kézzel, akár géppel lesznek is azok elszórva — lehetőleg sima felületű talajra kell elhinteni; ez okból tehát czélszerű leendő a betrágyázandó területet a műtrágyák kiszórása előtt lehengereztetni.

A műtrágyákat a talajba kell bele juttatni s nem szabad azokat a talaj felületén hagyni. — Az alátakarásnál a műtrágyáknak mélyebb rétegbe kell jutniok és pedig két okból.

Elsőben is azért, mert a műtrágya a talaj nedvesebb rétegébe kell kerülni, a hol elégséges víz van arra, hogy a tápanyagok feloldódjanak.

Már pedig a talaj felső rétege mindég a legszárazabb s így azon rétegben a feloldás legnehezebben megy végbe. Másrészt azonban a tápanyagoknak oly mélyre kell a talajba jutniok, hogy azokat a növények gyökerei azonnal megtalálják.

A gyökeret pedig nem a talaj felső rétegében, hanem a mélyebben fekvő rétegekben fejlődnek.

Az elmondottakból tehát következik, hogy csekély fogással a műtrágyák nem kerülnek eléggé mély rétegbe. Erősebb fogással már jobban célt érünk, de legmegfelelőbb az alátakarást gruberral, vagy pedig ekével végeztetni. A szántás vagy gruberozás után pár napra, a midőn a tápsók a talajban már feloldódtak, czélszerű leendő a talajt még egyszer erősen megfogassatni. —a—a.

CSARNOK.

A prágai ghetéből.

— Kohn S. zsidó történetei. —

Fordította: ifj. MÓRICZ PÁL.

Egyedül jogosított magyar fordítás

Az ellenlábások. 5.

— Nem érteszté, ehez mondta Schachner száználmasan mosolyogva, így oktatóván tapasztalatlan barátját, ha még valami hétköznapi ruháról volna szó, nem mondanám, hogy nem! De ezt — szeretettel tekintett a becses ruhadarabra — e vadonat új, francia-kék félünnepi kabátot!... Ezt már csak Zodik mester igazíthatja át!

— Hát aztán? Az sem követelhet olyan sokat érte, berzenkedett Schmeling, öt krajczárért átigazíthatja.

— Igen, csak hogy nem olyan egyszerű munka. A szövetből le kell vágni, de meg aztán ismét össze is kell varrni az ujjakat, ellenkedett Schachner avval a titkos czéllal is, hogy barátja előtt csillogtassa, mennyire jártas a szabó mesterségben; de nagyon felsült, mert Schmelingben emberére talált, fontoskodó nyugalommal mondván az:

— Reb Izroel kérlek, ne haragudj, de a szabó mesterséghez nem értesz semmit, de épen semmit! A tanult szabó nem vagdalgatja a kabát ujját, hanem ha már hosszú, egyszerűen fel és bevarrja azt. Mondom hát, Zodik nagyon is meg lesz fizetve öt krajczárral, ha pedig mégis többet követelne, kifizetem én a saját zsebből.

Schachner pillanatra meghökkent, gyanakodva pislogott öreg czimborájára, vajjon nem cseleskedik-e s nem akar-e helyette fizetni? De a Schmeling bátor, tiszta tekintete megnyugtatta, úgy hogy aztán fenkölt nyugalommal

fordulván az inához, így szólt: „Mond meg a gazdádnak, ha Zodik mesternek megfizeti az öt krajczárt, a javítási költséget, akkor, de csak akkor — megveszem a kabátját.

Az inas azonban a Schachner nagy bámulatára és öröme azonnal nyilatkozott. Hogy a főnökétől teljes hatalmu a megbízása, hogy így kész elfogadni még ezt a szigorú feltételt is, de melyet azonban mégis csak azért fogad el, mivel a gazdája minden áron szabadulni akar a kabátától. Sőt oly nyilt volt, hogy még azt is beismerte, miszerint legvégső esetben még akár hét krajczárt is leengedett volna. Így történt aztán, hogy Reb Izroel Schachner jogosan és ténylegesen is birtokába vette a francia-kék félünnepi kabátot. Hanem itt még nincs vége a kabát históriának. Schachner Zodik mestert magához elhivatva, kifejtette előtte kívánságát. Hosszas vitába került, míg a szakavatott mester meggyőzte Schachnert, hogy ne kurtíttasson a kabát ujjain. Összes szabói tapasztalatát s ékes szólását latba vetette, míg bebizonyíthatta Schachner előtt, hogy ez idő szerint felesleges s helytelen dolog volna a kabát ujján változtatni. Schachner azonban teljesen csak akkor nyugodott meg, mikor egyik reggel Neustadt Dávidnak — a megváltozott körülmények részletes kifejtése után — lefizette az igazításra visszatartott öt krajczárját. Kikötötte azonban, hogy ha ez elodázott átigazítás — valaha szükségessé válna, akkor Neustadt tartozék neki az öt krajczárt ismét rendelkezésére bocsátani, amit Neustadt ünnepélyesen meg is ígért, sőt kézszerítésével meg is pecsételt.

2

Hideg, zivataros téli nap volt, mikor esikorog a hó. Schmeling ép Schachner barátjánál időzvé, elrémülve tapasztalta, hogy az öreg erősen köhécsel. Orvost kell hivatni s ne mozduljék sehová a lakásból, mindenkélt ezt tanácsolta. De mintha csak tüzes kanócot dugott volna a puskaporos hordóba, úgy felpattant Schachner, és bár köhécselt, hevesen megtámadta öreg czimboráját.

Folyt. köv.

Szerkesztői üzenetek.

Felánk. Az antiszemita zsidó regény igénytelen fordítója hálás köszönetét küldi felánk-ságodnak a szívélyes, önzetlen és nemes szívet jellemző ingyen reklamirozásért, melylyel fenti zsidó-regényt az órámaisch-katholische „D. N. É.” helyszerző, cselédközvetítő s világlap hasábjain oly kegyteljesen „szubringolta” lapja olvasóinak. Igérjük, hogy alkalomadtán a „Makária hivatalos közlöny” szent csemegéit mi is hasonlóképen fogjuk ajánlani és pedig nem szükmarkuan kéthetenként, hanem a hét minden napjain.

Nyilt-tér.

Selyem damasztok 65 król. 14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér színes Henneberg-selyem 45 król 14 fr 65 krig méterenként sima, csikó, koczkázott, mintázott, damaszt s. a. t. (mint egy 140 különböző minőség 2000 szín és mintában s. a. t.) a megrendelt árakat postabér és vámentesen hazhoz szállítva, valamint mintákat postafordultával küldik Henneberg G. (cs. és k. udvari szállító) selyemgyarai Zürichben. Svájczla czimzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. 5.

